

SLOVENIJA.

List 104.

V petik 28. Grudna

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrahtuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Povabilo na naročbo „SLOVENIJE“ za prihodno leto.

S prihodnim letom bo Slovenija svoj tretji tečaj pričela.

Kakor dozda se bo ona tudi za naprej za ustavno svobodo in za sveto pravdo Slovencev krepko potegovala.

Ustava od 4. sušca t. l. je kerstni list naše svobode. Ako se pravice v njej nam podeljenih zvesto poslužimo, bo tudi pred naša vrata prijazno sonce posijalo. Slovenski narod, poprej deseti otrok, je v enako versto z drugimi avstrijskimi sinovi postavljen. Naš junaški cesar je vse narode povabil, da bi se pri osnovi prerajene, svobodne, edine Avstrije po svoji moči vdeležili. Tudi v persih Slovencev ta glas odmeva, in če so v časih sile in nevihte zvesto Avstriji priskočili, bodo oni tudi pri zidanju krasnega poslopja veljavo svojega dlana in uma skazali — ako Bog da, in sreča junaska, in sloga jugoslavenska.

V dosego tega namena si bo Slovenija prizadevala ljubezen do ustavne države v nemati, narodni občut v domovini zbujati, in ožjo zavezo med Slovenci raznih kronovin, in tudi med vsimi avstrijskimi Slavenci vterditi.

Slovenija tudi pravice drugih narodov spozna in jih spoštuje, tede ona ne bo drugim proso branila, in svojega vrbem pustila.

Verli rodoljubi vsih slovenskih krajev jo bodo tud za naprej podpirali, in posebno iz Dunaja bo pogostoma dopise pri našala. Nepolitiško polje bo tudi zanaprej obdelovala, in slovstveno slogu Jugoslavenov na vso moč podpirala.

Da se že večkrat na znanje danim željam rodoljubov vstreže, bo Slovenija za naprej v majši podobi in tudi cenejše na svitlo izhajala.

Izhajala bo namreč dvakrat v tednu, v torek in petek, zmiraj na pol poli, v četertinski podobi (Quart) z tesnejšim natisom.

Cena za celo leto po pošti je 4 gold. 40 kr., za pol leta 2 gold. 20 kr., za ene kvatre 1 gold. 10 kr. Ako se pa iz založnice v Ljubljani na bregu st. 190 jemlje, se plača za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za ene kvatre 1 gold. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrahtuje še pol gold.

Vsaka cesarska pošta prejema naročilo in denar; sicer se pa zna tudi naročivni denar v Ljubljano na „založnico Slovenije“ poslati, in po novih postavah ni treba za to reč poštne odrahtati, ako se na pisma od zunaj zapiše: Na založnico Slovenije, z naročivnim denarjem (Praenumerationsgelder für die Slovenija).

Prosimo, da bi se gg. naročniki ob času, saj do konca tekočega leta oglasili, da bo moč primerno število iztisov berž iz početka odločiti, in vsem naročilom zadostiti. Če se bo dovolj naročnikov oglasilo, bomo tudi k Sloveniji posebne doklade dajali.

Jožef Blaznik,
odgovorni založnik Slovenije.

Prerajstvo vlade.

Novo kronovino dobe nove vladarstva. Žalibog, de ne moremo še reči: Slovenska kronovina — Ilirija — ima novo slovensko vladarstvo! Vunder tudi posamesnih del osoda je imenitne pomembe za prijatelja, za sina velike domovine; torej hočemo govoriti od noviga vladarstva na — Krajskim.

Grof Chorinsky je prihodni namestnik cesarja, poglavar v naši deželi. Grof, pred okrožni poglavar Solnograški, sadnič deželni poglavar Avstrijskiga pod Anizo nam po osebi znan ni. Po pravilu: Quisquis praesumendus bonus . . . in po govoricah od tega gospoda, ktere ga hvalijo ko svobodoljubniga, ljudomiliga moža, čigar odstop od sedajne službe njegovi dozdajni podložni resnično obžalujejo, ga spoznamo radi za dobriega, pravičniga moža. Mislimo torej, de naš nov poglavar je uradnik za narod, ki ve, de ni narod zavolj njega na svetu, ki mu torej vest ukaže poslušati, kaj de je narodu v prid in potrebo.

Pravice in prid naroda poglavarju naložijo dolžnosti proti deželi sploh, proti posamesnim soseskam in posamesnim državljanam.

Nar pervo ustava države in ustava dežele je zakon za uradno ravnanje našiga poglavarja. Beremo v pismu gosp. ministra Bacha na svetovavca poglavarstva gosp. grofa Hohenwarta, de minister se nadja de grof bo v duhu ustave zvesto pripomogel k večerstenju novih vladnih naprav. Kar za svetovavca, tudi za poglavarja velja; nove postave, novi duh, nova država, ti so imenitni glasi tudi iz gerla naroda pri nastopu noviga vladarstva. Staro je preč, deželni stanovi, vse predprave stanu so preč in ustavne pravice naroda pak so spoznane, narod se mora slišati, na-

rod ima svoj zbor. Zmed prvimi opravili noviga poglavarja bo skerb za vstanovitev deželniga zbora. Naprej vemo de ljudstvo bo težko pripraviti, pri volitvah se vdeležiti, kar ni čuda po skušnjah zadniga leta, ktero nam je prineslo pomnoženi zbor deželnih stanov z nemškimi govori, volitve za nemški zbor v majnskim Frankofortu dvakrat, volitve za avstrijski državni zbor, in silno razdertev tega zbora.

Korist novih volitev, pomembo in veljavo noviga deželniga zbora ljudstvu dokazati, sploh pa zapopadek ustavnosti in ustavniga življenja med ljudstvo spraviti spoznamo za nalogo posebne skerbi ustavniga poglavarja dežele. Le na eno vižo se ta naloga spolniti da, ako namreč poglavar sam v čisto ustavnim duhu uraduje in v tem duhu državi služiti tudi vse podložne uradnike napeljuje, tako, de bo narod očitno viditi mogel, de se ne gospodari več z njim, timuč pri vladanju se zvesto obzir ima na njegove pravice in njegove želje. Ako bo narod spoznal, de njegove pravice veljajo, se jih bo gotovo rad poslužil. Tega spoznati ni moč, dokler še perva lastnost naroda pri vladi nima nobene veljavnosti, dokler se z narodam ne ravna v njegovi pravi podobi, ampak le z narodam popačenim s ptujo nemško odejo, dokler je vlada nemška. Ravnopravnost narodov je ukaz ustave; nemška vlada pri nas ustavo žali, torej naj ustavni poglavar zvesto skerbi, de bo vlada domorodna, slovenska. Opomniti moramo tukaj našimu prihodnimu poglavarju, de naj se varje proti-ustavnih svetov ljudi, ki so ostank stare dobe, in naši narodnosti v djanju iz zgol malo — kir samopridnih vzrokov iskreno nasprotujejo.

Tih svetov, prosimo, naj se namestnik ustavniga cesarja, odgovorni poglavar dežele od dalječ ogiba, kteri mu vdihujejo: „Krajnci niso Slovenci, noviga slovenskiga

jezika ne razumijo, s štajarci in Korošci so v nar hujim prepiru, ljudstvo ne mara za slovenske urade, nikdar na-nje ne misli, le eni draživci od tacih prenarodb govoriijo,“ itd. Deželni poglavar naj se zjasnim, bistrim pogledam ozre po deželi, naj sam pregleda vsak kotic, sam sliši vsak lagahni vdark serca življenja naroda, in kmalo bo spoznal laži, kmalo mu bo znan vzrok molčanja ljudstva. Mar ljudstvo ni želelo odpravo sramotniga stanu podložnosti, jarma tlake ali desetine? je mar izreklo svoje voljo? ali mu prenardba vunder ni dopadljiva?

Ako bi bil predlanskim kdo rekel prostimu kmetu, de bo osvoboden: z neverjočim pogledam bi bil ta mu odgovoril: „Mislim de ne bo šlo,“ in z glasam kteri toliko dvom, kakor željo pomoči naznani. Smo govorili s kmeti ravno tako od vpeljave slovenskih urad, znamo povedati od želj od tug naroda, ki ga tako hudo in tako dolgo že teró pod nemško vlado, de si rešenja upati skor več vgodin ni. Kdo more vlado odvezati dolžnosti, ponemčenje naroda opustiti? —

Ustavno vladanje, ustavni slovenski deželni zbor in slovenske urade moramo tedej v imenu naše dežele skerbi noviga poglavarja pred vsim drugim priporočiti.

Zastran sosesk posebno potrebno spoznamo vpeljanje domačiga jezika v srenjskih pisarnicah in šolah. Dolžnost vlade bo, po ustavnih pravilih soseske vstanoviti, soseskine zbore in soseskine poglavarstva po srenjski postavi vpeljati. De se bo nemškutarska stranka grajšakov, spodnih uradnikov, pisarjev, ošabnih mestjanov itd. trudila mogočno, izobraženo nemčijo na nove prestole „bürgermeisterov“ v svet „gemeinderathov“ in v srenjski zbor pripraviti, ni dvomiti. De je pa taki trud zoper postavu, ni manj gotovo, kir postava ne veli, de bi le vedin nemškiga jezika, ali njega na pol vedin srenjskih pravic deležin biti smel.

Slovenščina toraj mora veljati v zboru in v pisarnici slovenske soseske, njeni uradniki morajo popolnoma izurjeni biti v domačem jeziku, in ako je to, vsaki vidi, de tudi v viksih uradah, ktere soseske vižajo, brez materinskega jezika ne bo moč izhajati.

V življenje vpeljaniga domačiga jezika se izverstno učiti mora pa v omikani državi vsakimu biti priložnost dana.

Nove šolske postave to spoznaje, ukažejo napravo domačih deželnih šol. Žalostno je, de se zoper postave premagi pravice pri nas tako po gostim zanke stavijo, in de tudi v obziru na srenjsko reč, kjer so naravne pravila očevidne, moramo prihodniga deželna poglavarja svariti pred zvijačami prijateljev temôte. Nar navadniši se stavi ta ovirk „de nemški jezik je za vsaciga potrebin, de slovenskiga narod že zna, in de ljudstvo samo le nemških šol želi“. Treba pak je, de gledamo na omiko in povzdigo naroda, ktere po lzreku vsih učenih v državnih vednostih, doseči ni moč, dokler narod svojiga lastniga jezika ne piše. Kako bi zamôgla ustavna, narodu odgovorna vlada njegovo povzdigo tako dolgo zadržati, de bi se on ptuje narodnosti navzél? Kir umna postava veli, de se narod v svojim narodnim duhu vlada, vidimo, de tudi pri nas ni več nemčija edino izveličavna, in kmało, ko se bo po ukazu pameti ravnało, bo tudi narod osnovo dobrih domačih šol glasno terjal, tisti narod, ki že davno nepripravnost in škodljivost nemških šol vidi in jih ne želi, kakor nasprotniki terdijo, timuč jih kolne. Na domače ravnanje, posebno na domače šole v soseskah naj poglavar dežele skerbno pomisli!

Vošimo, de bi vlada bila naroda in narod vlade prijatelj, kar se doseči da, ako vlada s posamesnimi državljanji po ustavnih vodilih ravna. Prirojena osebna svoboda v mejah vstave tudi Slovincam gre, kteri nikdar niso svobode k slabim, vselej pa svobodo k dobrim rabili; naj torej deželni poglavar pazi, de se ta svoboda ne žali več prihodnjič tako pri nas; kakor se je dosihmal le pregosto godilo. Kir poglavar je odgovorin za vlado dežele, se ve de od njega v posebnih primerlejih državljanji nar gotovši pomoč, svét, poduk i. d. pridobiti mislijo in želijo, torej se bo z narodam velikokrat sam pogovoriti mógel, ako se svoje ustavne naloge zavé in jo v nemar nepustí. Prijazni pogovor z vsakim državljanom, bodi kteriga stanú koli, je potim dolžnost poglavarja, dolžin je tedej jezik naroda znati, in ako ga ne zna, se ga učiti.

Pričakujemo tako uradno ravnanje od našiga prihodnjiga poglavarja, kir ga, kakor smo rekli, za praviga moža imamo. Porok smo, de potém bodeta narod in on v srečnim Krajuju zadovoljna. Stari.

Austriansko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

Ljubljana. Vojaško poglavarstvo je sklenilo hišo omisliti za prebivalše nekoliko že ozdravljenih vojaških bolnikov (reconvalescentov.) Silno potrebo take hiše vsak v Ljubljani lahko spozná, ki vojsake, ne bolne, na pol mertve, voditi vidi po ulicah iz stanovališ v bolnišnice, kar bi ne bilo, ako bi prestora imeli v bolnišnicah, de bi zamôgla sprejemati bolnike pred kakor jim berli. Žalostno je res, de clo taki bolniki se pušajo v skupnim stanovališu mej zdravimi vojsaki, ki so že omamljeni v merzlim naročju smerti. Ni dolgo kar so madžarskiga prostaka, ki je v bebstvu nar hujši vročinski bolezní iz koliseja stekel, v šiški na cesti ljudje pobrali.

Vročinska bolezní iz vojaških bolnišnic tudi že sega po mestu, posebno po št. Peteriskim predmestju. V bolnišnicah se je prijela 7 duhovnov in 2 zdravnikov, ki zdaj leže.

Ljubljana. Vsak človek je voljneji, ko se smerti bliža; tako imenovani „Pravi Slovenec“ pa zdaj, ko že s smertjo rije, naj bolj razsaja in Slovenii vnovič zabavlja. Vsled kratkočasnice v 99. listu „Slovenije“ je pisal v svojem 52. listu žolča poln, čez 4 strani dolg odgovor pod naslovom: „Kdo je krivi kdo pravi Slovenec?“ Ali odgovor prebravši ne veš, kako je mogel imenovani naslov dobiti. Ne, da bi se Pravi Sl. zastran tistih imenitnih (!) prerokb opravičil, zabrede marveč iz dežja pod kap. Piše namreč: Gospodična Slovenija, ktera ima že nekaj časa piko na jeziku zoper nas, očita „Pravimu (?) Slovencu,“ de sam sebi zopergovori, ker v 8. l. to in to piše, nepomislič (sic!) kadaj in v kterih okoljšinah je bilo to in to pisano, de Pr. Sl. ni imel sadajnega, ampak pretekli čas takrat pred očmi, de imenitnih prerokb ni vrednik Praviga Slovence pisal i. t. d. — To spisavši, je mislil Pr. Sl. Neznano velika bo ta! Mi pa vprašamo: Ali se je vrednik Pravega Sl. opravičil? rekoč, da takrat še ni bil vrednik „Pravega Sl.“, ko je imenitne prerokbe pisal (zakaj tako gre njegovo nalašč dvoumno postavljene besede razumeti.) Čas in okolišine tukaj nič ne razsodijo. Babje vere se ne smejo nikoli, v nobenih okoljšinah in po nobeni ceni med narod trositi. Memo grede pa naj bo rečeno, da so imenitne prerokbe po 15. sušcu 1848, malo poprej na svetlo prišle kot Pr. Sl. — Kar se ne stori, se ne zve.

Zdaj pa še enkrat vprašamo, ali je Slovenec, ki babje vere množi, pravi Slovenec? — „Če polž jelen je z rogni.“ Oj prerok, imenitni prerok! kako, da nisi mogel tudi sam sebi prerokovati, v koliko zadrego te bodejo te imenitne prerokbe pripravile!

Na to kvasi „Krivi Slovenec“ (pravega ga ne moremo od-sih dob več imenovati) vse, kar mu je že od tistihmal na sercu ležalo, odkar ga vredništvo zavoljo njegove ošabnosti ni hotelo za pomagavca imeti. Na to ne odgovorimo ne besedice.

Ker pa, „Krivi Slov.“ v svojem bledenju tudi sploh spoštovanega vrednika Slovenije, zdajnega prestavljavca drž. zakonika na Dunaju napada, i mu v svoji omotici meni nič tebi nič imenovano kratkočasnico i dopis iz Dunaja v ravno tistem listu pritikuje; mu moramo povedati, da se je v tem zlo opekél. — Ker nadalje hi navski Slovenec Slovenii slovniske pomote i našim častitim pisavcem nevednost „etimologije“ očita, sam sebe pa v vsem popolnoma izverstnega domišljuje; smo primorani izustiti: Zdaj ne more še noben pameten človek od vsih slovenskih pisavcev popolnoma vednosti slovnice tako dolgo zane-marjene slovenščine tirjati. Da pa ne vtegnemo vsake pikice popraviti, bo tudi vsaki spoznal, ako pomisli, da Slovenija na celi poli po dvakrat na teden izhaja, i da na komaj prejeti rokopis že tiskarski učenec preži, ga v tiskarnico odnesti, da postavljavci v svojo škodo ne postavajo.

Da pa „Krivega Sl.“ domišljija mine, da je o slovenski slovnici, posebno „etimologiji“, s ktero tako ropoče, že izverstnik, hočemo njegovo pisanje le malo preresetati: Vrednik „Krivega Sl.“ piše v svoji slovnici str. 12: angelj, angeljna. Kje je to slišal? Ne mara v Hrenovih ulicah? — V „Krivem Sl.“ str. 289 smo brali: njegovih učencov (mesto: svojih); — str. 295: „kteri bo drugimu odjenjal (mesto: kteri kterimu); — ravno ondi: „preiskati pustiti (mesto dati); — str. 278: „Kaj potrebujemo... za (sic!) spoznati, kaj de je Bog?“ Po kterem pravilu je pisal Kr. Sl. v svojem zadnjem listu „nepomislič? Od kedaj imajo zveršivni glagoli (perfective Zeitw.) priložaj zdajnega časa (Mittelwort ali transpresen der gegw. Zeit). — Kr. Sl. piše nadalje: kadaj, sadaj, tadaj. V teh 3 besedah

stoji prvi a po ilirsko mesto pologlasnega e; ker tedaj Kr. Sl. v imenovanih 3 besedah piše a mesto e, bi moral tudi pisati: Pravi to je krivi Slovenec, hlinjenec, zabavljivac itd.; nadalje zavolj drugega a dosledno: manj, naj, kakor se tudi po etimologiji spodobi, ne pa: menj, nej.

Še več nedoslednosti in nevednosti bi lahko „Krivemu Sl.“ dokazali, pa naj bode dovelj. Mislimo, da že iz tega naši častiti bravci lahko sprevidijo, da je pri „Krivem Sl.“ zastran slovnice in posebno „etimologije“ veliko več gromenja kot dežja, in da celo vse vedoči slovniciar včasí gerdo zagazi. Tukaj moramo še opomniti, da je Kr. Sl. te misli, da ne sme nihče več vediti od njega, kdor se je s slovenščino pozneje pečati začel. Kako prenapeta misel! Koliko učencov je, ki znajo zdaj 100krat več od svojih nekdanjih učencov, ki so jih abc učili!

Kar se pa tiče novo vpeljanih, pa staroslovenskih oblik, se bodemo z drugimi vrednišimi možmi pogovorili. „Krivi Slov.“ bo šel res še to leto rakom žvižgat, če je bil tudi unidan tem besedam??? pristavil, toda pravi, da ne zato, ker je imel premalo prejemnikov in pomočnikov! (Bog pomagaj, če je kdo kihnil).

„Krivi Sl.“ je bil začel s svojim „pametnim napadom“ v 7. listu 1849 itd. prvi med miroljubnimi časopisi slovenskimi zdražbo delati, tako da so ga Celjske Novine k slogi opominjale. On pa ni nehal s strupenim jezikom zabavljati, dokler ni skupil. Upamo, da bode s pogrebom Slovence krivega vsega razpora med slovenskimi časopisi konec; če si bodo kje kaj naskriž, se bodo z lepo poravnali. „Krivemu Sl.“ pa bodemo dali na grob zapisati:

Ki luč se mislil je svetá,

Ga zdaj temá v službi imá. V—.

J—, Z Dunaja, 24. Decembra. Že spet vihar v milej domovini! Naše ljube „Novice“ so nam ga v 51. listu donesle. Pomembnosne besede: „novejše oblike“ so ga vzbudile. Ktere so vonder te strašne oblike slovenskega jezika? Tele. 1) Vpeljanje 6. sklonu edinobr., 3. in 6. sklonu dvoobr. in 5. sklonu višebroja s končavkama om, oma mesto am, ama pri imenih možkega in srednjega spola, p. rakom, rakoma; 2) vpeljanje končavk ega, emu, em mesto iga, imu, im v 2. 3. in 5. sklonu edinobr. pri prilogh možkega in srednjega spola, p. bistrega, bistremu, bistrem; 3) vpeljanje enake sklombe 2. in 3. stopnje priloga v vsih brojih in spolih kakor perve stopnje, p. večji, večja, večje; 4) soglasje priloga s svojim imenom srednjega spola v 1. in 4. sklonu višebroja, p. dobra jabelka; 5) vpeljanje besede „ti“ (dieser) mesto navadne „ta“; 6) vpeljanje končavke i v 2. sklonu višebr. pri imenih ženskega spola, ki s soglasnico končajo, p. misli, zapovedi (der Gedanken, der Gebote). Te so novejši oblike, ki se bodo tudi v deršarnem zakoniku rabile. K temu še sliši: 1) vpeljanje 3. in 5. sklonu edinobr. s končavko ej pri prilogh ženskega spola mesto navadnega i, p. milej, v našej; 2) vpeljanje besedice „da“ mesto „de“ (dass), kar se pa še ne bodo v deršarnem zakoniku rabilo. Zakaj pa da tako pišemo in bodemo tako pisali, bo dopis v II. listu Slovenije 1850 iz drugega peresa bolj natanjko razložil in dokazal. Tukaj le, kar sila tirja. Če to reč natanjko prevdarimo, moramo misliti, de nas le prav razumeli niste, kaj da hočemo. Nam očitate, tolikanj preljubljeno iliršino, „nenarodne oblike“ „nerazumljivost potem“ itd. Prašam Vas vse, ki ste nam nasprotnih misli, kje je tukaj tista nemarna iliršična? Mar niso vse te oblike čisto slovenske, ki so nekaj med narodom na štajerskem, nekaj na koroškem, nekaj med narodom na krajskem v splošnej navadi? (Ktere in kje bomo drugopot povedali.) Nas na slovnice zavračate, ki so iz naroda vzete. Mar

mislite, da mi tih oblik nismo iz naroda vzeli, mislite, da smo jih z Ikarom po zraku naložili? Od katerih časov sem so slovnice sveto pismo postale, da bi jim *moral* ravno vse na *lanjko* verjeti? In kako nedosledno! Slovnico nam priporočujete od *Murkota*, *Muršeca*, *Janešiča* itd., in pogled v *Murkota*, najdeš vse te oblike v njegovej slovnici, pogled v *Muršeca*, najdeš jih sopet, pogled v *Janešiča*, najdeš jih sopet. — S kolikor pisatelji sim govoril, vsak je živo želel, da bi se te oblike vpeljale. V Slovenii beremo dopise iz vsih krajev Slovenskega, in skoro vse je z novimi oblikami pisano. V Vedežu vsi pisatelji z novimi oblikami pišejo. Al pri takih okoljstvih ne moremo reči, da so občno al vsaj toliko zaželjene? „*Pišite nam po slovensko.*“ Povejte nam vonder, prosimo, v kakšnem jeziku je derž. zakonik pisan, ako se vam ne zdi slovensk? Kakšni jezik vonder Murkotova, Muršecova, Janežičeva slovnica uči, ki so z novimi oblikami pisane, ako ne slovenskega? „*Pišite nam umevno!*“ Mar mislite, da neumevnost obstoji v tih novih oblikah? Oj kako se motite! Neumevnost obstoji v celo ptujih ali slabo skovanih novih besedah, v dolgih, zvutih, težko prestavljavnih periodah nemškega „*Kanzleistyla*“, ne pa v tih malih oblikah. Je pač enako umevno, ako rečem: „*Pojdi rakom žvižgat,*“ ali: „*Pojdi rakam žvižgat!*“

Zakaj Vedeža vsak prost Slovenec lahko ume (kar mi je iz vlastne skušnje znano), in vonder je z novimi oblikami pisan? —

Bote prašali, zakaj pa vonder ravno na tih oblikah toliko jezdarimo? Mi verjemo v večnega Boga, verjemo pa tudi v slovo Jugoslavjansko. Ako tedaj dobimo med vlastnim slovenskim narodom več oblik ene baže, *si izvolimo tisto, ki nas z brati Iliri, ki nas z drugimi Slovani veše, ki je po slovnici staroslovenskeje*. Kter razumni človek bo to ravnanje greh imenoval? Našim dozdajnim pisateljem se je p. *zljubilo*, mesto pologlasnika v 2. 3. in 5. sklonu edinobr. glasnik i vpeljati? Na gorenskem pravijo: *dobr'ga*, *dobr'mu*, na Dolenkim tudi tako, na Notranjskem z nekterimi izjemki tudi tako; na štajerskem pravijo razločno *ega*, *emu* itd. Kje je tedaj večina, ki po vaše govori? Naredite, prosimo, majhen razloček med nami in ognjenima rodoljuboma Svečanom in Majarjem, ki *tudi po našem mnenju* pač še malo pre dalječ segata! Tudi nam so svete besede pesmenika: „*Biti slovenske kervi bodi Slovencu ponos!*“ Al to nas nikakor ne moti, krasno ideo zjedinjenega Jugoslavjanstva ognjeno objeti, za nebeškim obrazom Vseslovanstva hlepeti, dokler to hlepenje vlastnemu narodu v škodo ni. In kdo more to terditi? Pravopis ste — Slava Vam! — vkljub vsim oporom vpeljali, ki je vonder ilirski, in se bote bali, par *slovenskih* oblik vpeljati, ki so iz naroda vzete, ki nas z brati Iliri, ki nas z drugimi Slovani ožje vežejo? Vi se borite s tako imenovanim „*specifisches Krainerthum*“, in ko bolj natanjko pogledamo, kako čudno! Vas vse ravno v njegovih prvih verstah vgladamo. Večni čut, ki v sercu snuje, Slovana k Slovani, brata k bratu vleče, ne prazne sanje. Mi letimo z Ikarom, da, al le v smelem vzletu čez zapelele predsodke, ki napredek ovirajo, se vzdignuti, ne pa si *perutnic prismoditi*. Ilirščino smo priporočali in jo še priporočamo, al ne da bi jo s čistim zlatom slovensčine *mešali*, temuč da bi jo znali. Ne bojte se, dragi rodoljubi, *nobene neslovenske* obličice ne bote dobili od tod, vse so čisto domače, vse iz naroda vzete. Te pa bote dobivali, dokler vaši nasprotni dokazi ne bodo terdnejšega dna dobili, kakor je bilo tisto pri sodu genovskega ljudskega pridgarja, ki se mu je vderlo. Vonder vemo, da smo se le pre malo razumeli! Gotovo ste že zdaj naših misli; če pa še ne bote gotovo kmalo. Z Bogom tedaj, ljubi prijatelji! Veselo novo leto! —

Čas hiti. Ene dni še in vrata se bodo za starim letom zaperla, za zmiraj zaperla. Z Bogom! Z Bogom tudi vé, britke ure, minulega leta; veli venci toliko razdertih nád, z milim Bogom! V jasno danico novega, in daj Večni Oče! da tudi srečnejšega leta vpremo tužne oči. Rahli glasi milše prihodnosti nam na ušesa vdarjajo, novi upi nam persa polnijo. In zakaj bi ne? Vsaj še žarko solnce vzhaja nad preljubo domovino, in dobri Bog še gleda iz nadzvezdja in vodi serca in misli človeške. Serčno tedaj! Ako Bog z nami, kdo proti nam? — Čas hiti. Ako se še enkrat na preteklo leto ozremo, in narodno stanje z mirnim okom pregledamo, vidimo, da nam je še veliko, veliko dela ostalo; vidimo pa tudi, da so se goreči vlastomili in domorodni časopisi tudi v tem letu iz cele moči trudili, narod izobraževati in podučevati, in ga na višjo stopnjo telesnega in dušnega blagostanja postaviti. Molčim od ljudomilih „*Novic*“, od narodoljubne „*Slovenije*“ i. t. d.; opomnim tukaj le časopisa, ki toliko bolj slovenski narod sploh zadeva, ker je njegova namemba našej mladini posvečena: mislim „*Vedeša*.“*) V resnici, žlahtnoserčni vrednik si lepšega biserja ni mogel v venec življenja vplesti, ko z mislijo, časopis na beli svet postaviti, kateri bi začel še nepokvarjenej, mladej zeli žlahtne vodice iz domačega vira prilivati, da iz nje vzraste domorodno drevo vnukom v prid in blaženstvo; časopis, kateri bi v mlada serca sejati počel žlahtno seme rodoljubja, da bi v rodovito zemljo padši v prekrasnem cvetju se razvilo in domovini sladkega sadu doneslo; časopis, pravim, vstanoviti, kateri bi nebeško iskrico rodočutja, ki jo je sam večni Bog v nježnem sercu vžgal, od mladih nog gojil, redil, in vpihal iz nje zvezdni plam slovenske, vseslovenske narodne zavesti. O prežlahtna namemba! In kako iskreno se je tudi detoljubni časopis vseskozi prizadeval, jo spolnovati! ko mili oče je svoje izročence vodil po nebni višinah, razlagaje umevno jim nebrojno svetilnic visoko namembo, jih je vodil po zelenem hramu narave, nje večne zakone in vzroke premen jim razkladaje. On jih je vodil po tratih, kjer ti nedolžna šala pisane vence spleta, in jih vod bilo veličanskih planinah, kjer modrost zlate nauke deli. O sterminah je varoval jih strašnega pada, v temoti je luč jim vižavno prižgal. V mičnih obrazih jim kazal je vedno zmago kreposti, v živčnih izgledih jih opominjal pred spačenostjo. V njenem krogu je pod staro lipo domorodne pesmice peval, v lepih povestih je kazal jim pot do nebes. Odperl je pred njimi knjigo nekdanjih časov, in na slavnih prededih jim kazal čisti golot (kristal), ki se mu *rodoljubje* pravi. „*Glejte,*“ jim je navdušno govoril, kako so se borili in trudili naši očetje za čast in blaženstvo velike matere Slave, ti z besedo, uni z peresom, ti z bliskim mečem, uni z mirnim poljedelstvom. In njih imena so v zvezde vkovana, in se bliše ko se demant bliši v blešku jutranje zore. Pojte, in posnemajte jih!“ In izročenci so ga poslušali, ko angelja z nebes. Mati Slava, veseli se nad svojim sinom! Ti pa, blagodušni vodnik slovenske mladine! ne omagaj, trudi se in delaj krepko tudi prihodno leto v prid in slavo predrage domovine slovenske, da si krasno mesto vdobiš v bukvah slovenskega življenja, in se Tvoje ime imenuje med žlahtnimi imeni naroda!! —

Austrijanska dežela.

Dunaj. Dan 15. t. m. je cesar poterdil napravo novih urad za javne stavbe. Na Dunaju bo po tem splošno stavbino vodstvo s 3 oddelki: za železne ceste, za vodine in cestne stavbe, in za arhitekturo. To vodstvo je pod-

*) Zares bi bilo iz žive duše želeti, da bi se ta toliko zaslužljivi časopis v vsakej slovenskejši šoli v vsakej slovenskejši hiši bral, kjer je koli kaj mladino, ali narodno čutečih serc. Pisavec.

verženo neposredno ministerstvu javnih stavb. V kronovinah bodo stavbine vodstva, in v okrogih okrožne stavbine urade.

Deželna poglavarja in drugi novi politiški uradniki za Austrijo med Anizo in Solnograško so že postavljeni. Dr. Fischer je poglavar Austrije nad Anizo, Fridèrik grof Herberstein pa Solnograškiga.

Kar smo tudi v „*Slovenii*“ naznanili, de je namreč nekdanji minister gosp. baron Doblhof kmetam ene zmed svojih grajšin celo pavračilo za odpravljene grajšinske davke odpustil, po poznejih vestih ni res. —

20. dan t. m. je cesar podpisal novi ukaz zastran vpeljanja računskiga oddelka pri ministerstvu kupčije, obertnosti in javnih stavb.

Skupšina tergovcev (Handelskammer) na Dunaju je ministru kupčije in obertnosti podala pismo v katerimu vpraša, če se gosp. minister še misli deržati postave 15. ga grudna 1848 zastran teh tergovskih zborov; kir ta postava veli, de se ima pri vredovanju colne tarife ministerstvo vzajemno ravnati z zborom, zdaj pak je tarifa prenarejena bila brez obzira na mnenje zbora. —

20. dan t. m. je nadvojvoda Janez v Frankobrodu odložil začasno nemško vlado, in je nastopil novi začasni vladni odbor avstrijansko pruski.

Zaterti časopis „*Presse*“ bo v novo izhajal v Berni. Za Dunaj in okolico obsedi podverženo ga je vojaški poglavar Welden zopet prepovedal za čas obsede.

Česka in Moravska dežela.

„*Const. Blatt aus Böhmen*“ piše, de odbor austr. sodniških uradnikov, kateri v Breslavu prebirajo pisma pri nekterih poslancih poljskih puntarskih begunih najdene, je nasledil posebne obdolženja zoper poljskiga grofa Čartoriskiga v Parizu.

V Merklinu je bila sv. maša za maršala kneza Windišgrätz; temu nasprot so prijatelji vrednika Havličeka tudi zanj sv. mašo tam oskerbeli, k kateri je silno veliko ljudi prišlo.

Iz Mčela v Boleslavskim okrogu se je razširila govoric, de so tri kmečke deklina mater božjo vidile v stanici. Trume romarjev so jele ta kraj obiskovati, in vedno še tje popotvajo, desiravno so deklina iz kraja odpravljene in se je prikazin omaknila možem od gosposke tje poslanim. Skazalo se je, de je bila kriva mati božja dobro znana s cerkvenikam in pokopačam.

Ogerska in Erdelska dežela.

General Haynau je oskerbel bero za ranjene avstrijanske in prejšnje madžarske vojsake, ktera je že veliko denarja donesla, in ljudem dobro dopade.

S Slovaci na Ogerskim se hudo ravna. V županijah Arva, Liptava, Turoč, Trenčin, Nevtra in Požon gospodari grof Anton Forgach s skoz madžarskimi komisarji in dobro znanimi košutijanci, kateri vse nasprot delajo tam prebivajočim Slovencam, desiravno je tih en milijon. Za pregreške zoper hostne pravice, ki so se v spomladi leta 1848 prigodile madžarski uradniki zdaj kmeta k plači velikih zneskov silijo, in ako plačati ne more, ga neusmiljeno tepo, ter mu očitajo: *Sej ste hotli cesarsko gospodarstvo; to imate zdaj od cesarske vlade.*“ Za zvestobo cesarju skazano zdaj Slovaci terpinčenje terpe od novih madžarskih ali madžaronskih uradnikov. V Hluboki, kjer je Hurban, slavni voditelj cesarskih prostovoljcev, za pastorja so postavili iskreniga madžarona za sodnika. Seljani so se temu vstavili, in si drusiga, domačiga sodnika volili, pri tem so 3 prostovoljci posebno pripomogli. Kar po noči pridejo žandarmi po te 3 prostovoljce, Prebivavci vasi leté z upitjem za njimi, žandarm ustrelí, in nekiga moža v nogo zadene. Prostovoljci so bili v ječo odpeljani. — V odpravo tacih krivic Slovaci po gostim prošnje pošilajo na Dunaj.

Nepolitiški del.

Poezije

doktorja Franceta Prešerna.

(Ljubljana 1847.)

(Iz „Deutsche Monatschrift aus Kärnthen.“)

*Pusti peti mojga slavca,
Kakor sim mu gerlo vstraril.*

Mi smo naslovu teh poezij leto, v katerem so na svitlo prišle, pristavili, in ne zastonj. Studi se nam, ako knjigo, izveršno knjigo v roke vzamemo, na katero je popred cenzura oskrnjeno roko položila. Pa pesnikovega duha ni mogla cenzura oklenuti, in vsaka pesmica, naj bode še tako nedolžna, proti naravnosti vohanju cenzure. Te pesmi je spisal slovenski pesnik, rojen v nar lepšem kraju Krajnskega, blizu Bleda. Izobraženost cele Evrope je bila v njem združena; s katero je svoje pesniške dela, mlado cvetje svoje domovine okinčal, za katero je njegovo serce gorelo. Zasluge Prešerna za slovensko slovstvo in njegov pesniški duh naj bode predmet teh verstic.

Naj popred moramo opomniti, da mi to knjigo le po tisti meri merimo, s katero se prvi pesniki vsacega naroda merijo. In njegova stopnja, na katero tega moža že zavolj pesniškega duha postaviti moramo, se s premišljanjem, s kako pripomočjo da se je tako visoko dvignul, le še povišati mora. Slovenski pesnik ni najdel izobraženega jezika, da bi bil zanj mislil in delal, v slovenskem jeziku ni bilo ničesar, kar bi se bilo med izobraženo slovstvo šteti zamoglo; ker se clo pesmi mnogoobdarjenega Vodnika v zapopadku in obliki le malo čez narodno pesništvo dvignejo. S to se ve da bogato pa neobtesano pripravo je Prešeren čudeže delal. On je v slovenski jezik vpeljal sonet, vsemverstni red, tercino, spansko asonanco in orientalsko gazelo in ne v razderti, tim več v popolnoma doveršeni obliki.

Primerno podoba je izvolil za krasno zgodovinsko pesem kakor tudi za grenko satiro, za balado narodno soglasje in za pesmico posebno prifudno mero. Kdor previdi, koliko stvarne moči je v to potrebno, bo gotovo naše mnenje poterdil, ki smo ga zgorej izrekli. In to vse v čisto slovenskem jeziku, tako, da se včasih v nar občutljivših in krasniših versticah kaki besedici posmehljamo, katero v domačem življenju za drugo pomenko rabimo, pri vsem tem pa vonder moramo obstati, kako srečno in vpodobno jo pesnik rabi. Ako poštenje, pravico in učenost *samice* imenuje, bi se to le slabo z *verlassene Braute* ponemčilo; *alle Jungfern* bi bilo zraven krivega pomenka že preveč zaničljivo. Take prednosti ima gotovo neizobražen jezik, ker je vsak izrek tako rekoč ravno iz drevesa odtergan sad; v izobraženih jezikih pa so pravi pomenki že predalječ od debla.

Pa mi se ne čudimo samo temu v Prešernovih poezijah, ampak tudi izvirne misli so, ktere dovolj pričajo, kako velik duh da je v njem prebival. Ker homo poznej še priloznost imeli od tega več govoriti, tu le tu opomnemo, da akoravno je za svojo domovino ves gorel, ga vonder tista enostranost ni vodila, ki se vsacemu tujemu izobraženju zoper stavi z besedo: „Bolše nobeno izobraženje kakor tujo.“ V vsih njegovih zabavlicah zastonj le eno besedo išemo, ki bi se tako razložiti dala; ako nam kdo zaverne, da mu kaj tacega zavolj cenzure ni bilo mogoče storiti, mu odgovorimo, da je bil Prešeren kos svoje mnenje vsaki cenzuri vkljub izreči.

Mi moramo zdaj, ko je med Slovenci neka zavolj težkih krivic, ki so jih terpeli, al vonder prenapeta občutnost, toliko bolj na Prešerna opomniti, in tiste, ki „nemško izobraženje“, „nemško nravo“ brez pomislika zaničujejo, prositi, se na nemški sonet Prešerna ozreti, kjer od „nemške dojnice“ vse drugač govori *). Da bi se Slovenci prepričali, da je zanje le tista pot srečna, po ktere je Prešeren hodil; da bi med Slovenci visoko obdarjen Koseski po stopnjah Prešerna hodil!

Ako pa on v njegovi scer krasni pesmi (jesen 1848) slavenski jug za boj proti Ma-

*) Mi ne zaničujemo ne Nemcev ne nemškega izobraženja, mar več jim vse dobro privošimo; kdo da je bolj prenapet, Slovenec ali Nемец, dovolj djanje prica. Slovenec ne stega svojih rok po nemških pravicah, kar se v nasprotni zadevi tajiti ne mora.

djarom vnema, Slovane opomina madjarski *strupeni zob iz svojega mesa izbiti*, in se clo na Svatopluka pozove, se take pesniške igrace scer ne smejo pomembne imenovati, vonder moramo pesnika opomniti, da ni njegov poklic, k *dirjosti naroda pripomoči*. *)

Pregledali smo tedaj lupino, odprimo jo in pokusimo tudi jedro. V tej zadevi moramo nago resnico izreči: Prešeren je bil kar ga je, pevec ljubezni! Okrog ljubezni se vse pesmi verte! Cel zvezek pesem od ljubezni, le tu in tam kaka ojstra pušica! kako prazno! kdo bo današni dan kaj tacega bral! Mi prosimo le v roke vzeti, le odpreti knjigo, zadosti! — ne boš bral, ampak prebiral.

Potrebno se nam zdi pri tej priči omeniti, kar je Herder od Petrarka govoril: „Ne verjemite, da je bil Petrarka samo pesnik ljubezni! Petrarka je bil v vsakem oziru mož, ki je s kralji in cesarji čez osodo Evrope govoril, učenost in nadahnutje vsih prijatelov podpiral. — Brez ovinka v vsakem oziru mož — in vonder Petrarka.“

Akoravno Prešeren ni bil v takem stanju, da bi bil zamogel s kralji in cesarji čez osodo Evrope govoriti, je bil vonder popolnoma mož, in scer tak mož, ki je vse veličansko in krasno v sebi nosil, in s tem svoje pesmi napolnil. Ker to moramo od pesnika tirjati, da svoje žlahtno serce pokaže; in ako Hegel (10. zvezek st.307.) Shakespear-a hvali, da on značaj Romea, kteriga glavno prizadevanje je ljubezen v naj razniših zadevah, do starsev, prijatlov, oprodov, v dvoboru i. t. d., vedno vredno in žlahtno v globoki občutljivosti pred oči postavi, se to ne tirja samo od junaka ljubezni v pesmi, ampak tudi od pesnika ljubezni, ako hoče stanovitno našega dopadajenja deležen biti.

Občno nravo dopadajenje v glavno prizadevanje, v ljubezen namreč Prešeren kaj dobro vplete, posebno v krasnem „sonetnem vencu“ se ljubezen do domovine z ljubeznijo do ljube, in osoda domovine s tožbami serčnih bolečin v čudopolni harmoniji veže.

Ozir na posamezne pesmi nam da priloznost, nekoliko več od tega opomniti.

Med pesmi, ki so vseskozi polne pevskega soglasja, „*Sila spominja*“ vsako serce presune; „*Mornarja*“ nobena pesem ne doseže; pesem na smert njegovega prijatla A. S. toži neskončnega vžalenja čez vse, za kar človeško serce goreti zamore; „*Nezakonska mati*“ se sme ponosno Goethetu na stran postaviti, samo da je pesem poslednega bolj živa in derzna; Prešernova pa ima to prednost, da je bolj v narodnem duhu. Tako bi le krajnska nezakonska mati pela:

Potem slede Balade in Romance, ki pesnika naravnost v prvo versto pevcev postavijo: le v „Povodnem možu“ in „Turjaški Rozamundi“ je vzel Prešeren predmet iz nekdanosti, sicer pa iz sedajnih časov. Balada „*Zdravilo ljubezni*“ se zamore nar lepšim Uhlavovim na stran postaviti.

V „*Zenski zvestobi*“ je neka enakost z grenkimi baladami njegovega rojaka Auersberga (Anastazia Grüna), vonder s tem ta pesem nič ne zgubi. Povsod pa se moramo čuditi popolnosti slovenskega obraza in obleke, in scer posebno v ravno imenovani pesmi. Ako prestavljeno Bürgerjevo Leonoro bereš, boš mislil, da je izvirno delo.

Med pesmimi raznega zapopadka je posebno zabavljica: „*Nova pisarija*“ spomina vredna, katero je v prvih časih pisal, ko se je v njem pesniški duh zbudil. Spisana je z veliko dušno krepostjo in z oestro precej terdo bistroumnostjo. Da je zamoremo po vrednosti

*) Čudno, da scer zlo previdni g. Rizzi te besede tako hudo razloži. Mi pa jih ravno narobe zastopimo, in smo prepričani, da ni predmet te pesmi narod odvijati, ampak svoje brato rešiti „ki rešitelja zdihujejo.“ V miru in zastopnosti se niso dale reči poravnati; tedaj je bila Slovana sveta dolžnost za meč zagrabit; žaltenje naravnih pravic, prelita kri svojih bratov in razžaljena nedolžnost so ga klicale. Kdo bi se zato, ako z lepo ne gre, s silo ne potegnul! Strupeni zob se je moral izbiti, da je boljše postalo. Prešerna z Koseskim v tem primerjati ne gre, ne gre! Ko je Prešeren pisal, ni pela vojaška tromba. Prešerna in Koseski, kako nasprotna in vonder kako velika! Prešeren se je v zunajni svet malo oziral, iz svojega notrajnega je tožbe v zunajni svet pošiljal. Koseskemu pa je zemlja provoska, njegov duh se nad oblake dviguje in zvezde preševa. Ni nam treba se zanj potegnati; on bo slovil, ko nas več ne bode!

ceniti, je potreba, da popred okoljšine tiste dobe vemo.

Takrat je krajnsko duhovstvo, ki je v duhovnih zadevah vse hvale vredno, v slovstvu nekoliko krivo pot nastopilo, in to je bilo prijatlom slovstva toliko težje, ker je bilo duhovstvo takrat edino, ki se je za izobraženje domačega jezika trudilo. Pa ravno zato, ker se je le duhovstvo s slovstvom pečalo, in samo molitvene bukvice izdajalo, je malo upa stavilo na posvetno slovstvo, na romance in zaljubljene pesmi, nezaupanje, ki je izviralo iz pomanjkljivega lepoznankega izobraženja in iz nerazločka pravega narodnega slovstva in tako imenovanih podučivnih knjig za „ljudstvo.“ To se je zdaj na bolje premenilo, in torej naj bode ta zabavlica le spominek nekdanjih časov. Tudi balada „*Orglar*“ to zadeva, pa ne tako ojstro.

Gazele so popolnoma. Tudi Slovenec sme z Nemcem reči:

Glej, podoba je naša!

Naj globokejše serčne čute in naj bolj zrele dušne misli je pesnik v svoje sonete vdihnul. Pesnik, obdarovan z naj tanjšim sluhom za pesniško lepoglasje je bistvo pred — in protistavka tako natanjko spoznal, da se mu le redko kdo na stran postaviti zamore, in zares popolnoma sonete pisal, v kterih se naj globokejša reka občutljivosti po vozkm žlebu mirno vije. Naj lepše izbrati bi bilo težko.

Vzemi v roko in beri! Naj zadnja pesen „*Kerst per Savici*“ je zgodovinskega zapopadka. Nje predmet je pad paganstva na Krajnskem in notrajni veličanski boj predstavljenih oseb med novim in starim, dokler da novo za boljše spoznano zmaga in staro pade.

Kraj dogodbje je pesnik s posebno ljubeznijo popisal: krasno okolico bleškega in bohinskega jezera, saj je to njegova domovina, v kterej mu je zibelka tekla.

Bilo je v jeseni pretečenega leta, ko sim te rajske kraje vidil, in v teh krajih mi je bila v sercu njegova krasna pesen. Jasno je bilo nebo, po bleškem jezeru je plaval čoln napolnjen z veselimi pevci. Slovenske pesmi so donele; in zraven nadasne pesmi: „*Zivi, živi, duh slovenski*“ so se tudi tvoje ljubljene Slovencev razlegale: „*Mornar, pod oknam i. t. d.*“, ki so se med prsto ljudstvo razširile.

Takrat je pesnik še pravdosrednik v Krajnju bil. Steza življenja mu ni bila ravna; saj je bil pesnik — pa to je stara reč, — že v prejšnih časih so ga poznali, da je svobodo ljubil torej preganjali — pa to je tudi stara reč. Pa saj so zdaj drugi časi. Kaj ne! Letos mesca februarja je pesnik umerl. Naj vživa mir in čast! (Rizzi.)

Zlati izreki.

Z volkovi le tako dolgo tuliti smemo, dokler nismo v nevarnosti, od njih popadeni biti. Ako popisovanje slavni mož beremo, si vošimo le njih lastnosti in dela imeti, pa njih osoda je nam zoperna.

Ako hočeš kaj z res dobrim izidom storiti, moraš nehat biti kar si, in se v to spreobrniti, kar delaš.

Enega prijatla imeti je prava človekova sreča. Al po več prijatlih hrepeneti, je zlo neumno in v naj nevarniše zanjke zapelje.

Povabilo na naročbo.

U bukvtiskarni J. K. Jeretina u Celju bo s začetkom novega leta 1850 novi časopis s imenom:

„Slovenska čbela,

berilo za obudjenje in omiko slovenskega duha“ po J. Drobničju uredovan, vsaki četertek na pol pöli tiskan, izhajal.

Ker menimo, da bo namera tega časopisa: „budenje in omika slovenskega duha“ vsem domorodecem po volji, nas sladka nada obhaja, da ga bojo toliko rajši podpirali, koliko več dozdaž zaliti moramo, da jih je še veliko med nami, ki so brez narodnega osvestj (Bewusstsein) stari postali, kateri na podeljavi ravnopravnost serditi, vsako povzdigo in omiko svojih rojakov Slovencev pri vsaki priloznosti s besedo in djanjem zavirajo.

Slovenska čbela v tiskarni prijeta vel za celo leto 2 fl.; po pošti poslana 2 fl. 40 kr. pol leto 1 fl.; po pošti poslana 1 fl. 20 kr.

J. Drobnič, odgovorni urednik. J. K. Jeretin, natiskar in založnik.